

عنوان: تاثیر بازاندیشی بر سبکهای شناختی و راهبردهای تفکر دانشجویان سال چهارم پرستاری

نام دانشجو: مرضیه معطری

رشته و مقطع تحصیلی: دکترای PhD - پرستاری

استاتید راهنما: دکتر حیدرعلی عابدی

استاد مشاور: دکتر اسکندر فتحی آذر - دکتر ابوالقاسم امینی

شماره پایان نامه: ۱۲۱

مقدمه: در شرایط رویارویی با پدیده انفجار اطلاعات، لزوم پرورش دانشجویانی متفکر و توانمند در حل مسئله بیش از پیش محسوس است و توانایی تصمیم گیر، تحلیل و قضاوت بر اطلاعات برای همه دانشجویان به ویژه دانشجویان پرستاری که مسئولیت خطیر مراقبت را بر عهده دارند از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در همین راستا، پژوهش شبه تجربی حاضر به منظور آزمون روش بازاندیشی و تعیین تاثیر آن بر متغیرهای سبکهای شناختی، مهارتهای تفکر انتقادی و راهبردهای تفکر در پرستاری و مامایی شهرستان تبریز به اجرا درآمده است.

روش: کلیه دانشجویان دختر سال چهارم پرستاری تبریز که علاقمند به شرکت در پژوهش بودند در دو گروه ۲۰ نفری در این پژوهش شرکت نمودند. هر دو گروه در ابتدای پژوهش به پرسشنامه سبک یادگیری کلب، آزمون مهارتهای تفکر انتقادی کالیفرنیا و یک سناریو که به منظور استخراج راهبردهای تفکر در پرستاری تدوین یافته بود پاسخ دادند سپس گروه مورد در یک برنامه بازاندیشی شامل کارگاه آموزشی بازاندیشی، بازاندیشی بر تجارب مراقبتی در دفترچه های علمیبالیینی شرکت کردند. به منظور کسب اطمینان از صحت اجرای این فرایند و بدست آوردن اطلاعات مرتبط با پدیده های مورد مطالعه به روش تری انگولیشن، هر یک از این بخشها در طول برنامه با روش مناسب مورد بررسی قرار گرفت. برای ارزشیابی کارگاه از یک پرسشنامه شامل سئوالات بسته و باز استفاده شد. ژورنالها و دفترچه های علمیبالیینی دانشجویان نیز در طول برنامه مورد مطالعه قرار گرفت و براساس چارچوبهای مناسب به دانشجویان بازخورد داده شد. در پایان برنامه که به مدت ۱۰ هفته به طول انجامید هر دو گروه مورد و شاهد مجدداً به پرسشنامه سبک شناختی کلب، آزمون مهارتهای تفکر انتقادی کالیفرنیا و سناریو تدوین شده پاسخ گفتند.

نتایج: نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داده است که نسبت تغییر سبک یادگیری دانشجویان گروه مورد در قیاس با گروه شاهد بیشتر بوده است اما این تفاوت با آزمون دقیق فیشر معنی دار نشده است. نتایج بدست آمده از بخش آزمون مهارتهای تفکر انتقادی نشان داده است که دانشجویان گروه مورد در بخش استدلال استقرایی و کل آزمون مهارتهای تفکر انتقادی کالیفرنیا نسبت به گروه شاهد تغییر مثبت معنی دار کرده اند. همچنین بر پایه یافته های این پژوهش دانشجویان گروه مورد در استفاده از کل راهبردهای تفکر در پرستاری و راهبردهای فکری تشخیص الگو، ایجاد ارتباطات، ارائه توضیحات و استخراج نتایج نسبت به گروه شاهد تفاوت معنی داری داشته اند. نتایج بدست آمده از ارزشیابی برنامه مداخله نیز حاکی از این است که دانشجویان محتوا و نحوه ارائه کارگاه آموزشی را در سطح مطلوبی ارزیابی کرده اند. بر پایه نظرسنجی کارگاه، میانگین رتبه های داده شده به موارد طرح شده در پرسشنامه از ۳۹۵ تا ۵۵ و انحراف معیار آنها بین ۰۶ تا ۱۱۹ متغیر بوده است. همچنین از پاسخ های دانشجویان به سئوالات باز پرسشنامه جملاتی که منعکس کننده تاثیر کارگاه بر انگیزه، اعتماد به نفس، شناخت حیطه کار پرستار و جایگاه رشته، تفکر، استدلال، قضاوت و درک معنا بود استخراج شد. نتایج مربوط به ژورنالهای دانشجویان نیز نشان داده است که دانشجویان در طول ژورنال نویسی ۱۴۵ بار توجه به احساسات، ۲۷۶ بار ایجاد ارتباطات ۴۰ بار تلفیق، ۳۰ بار اعتبارسنجی، ۴۳ بار مناسب سازی و ۴۸ بار دستیابی به نتیجه بازاندیشی را در ژورنالهای خود منعکس نموده اند. همچنین دانشجویان از راهبردهای تفکر در پرستاری به میزان قابل توجهی در دفترچه های علمیبالیینی خود استفاده نمودند. شمارش راهبردهای فکری بکار گرفته شده در دفترچه ها علمیبالیینی دانشجویان بدین شرح بوده است: تشخیص عوارض بیماری ۴۱۰ بار، درک پروتکل درمانی ۱۵۵ بار، تشخیص مشخصه های بالینی بیماری ۲۳۳ بار، درک معنای طرح مراقبتی ۶۵۳ بار، واضح نمودن یافته ها ۱۰۴ بار، اندیشیدن درباره اتیولوژی مسائل بیمار ۲۲۱ بار، ارائه توضیحات ۷۴۳ بار، و استخراج نتایج ۴۷۵ بار. برصفر در مجموع اجرای برنامه بازاندیشی برای دانشجویان پرستاری تجربه موفقی بود که منجر به ایجاد تغییرات قابل توجه در سبک یادگیری، بهبود مهارتهای تفکر انتقادی و افزایش میزان بکارگیری راهبردهای تفکر در پرستاری توسط دانشجویان گردید، لذا وارد نمودن روش بازاندیشی در برنامه آموزش پرستاری ایران قابل توصیه است و امید می رود که مدیران و برنامه ریزان حیطه های آموزش و خدمات پرستاری با بهره گیری از نتایج این پژوهش نسبت به سازماندهی مجدد آموزش دانشجویان و پرستاران گام های موثری بردارند.